

EKOAY:n kannanotto esiopetuksen hallinnolliseen asemaan

Vuonna 2009 Espoon kaupunginhallitus päätti siirtää esiopetuksen päiväkodeissa järjestettäväksi, jolloin esiopettajat siirtyivät kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen (KVTES) piiriin. Samalla päätettiin jättää koulujen alaisuudessa toimiviksi palkatut esiopettajat opetusalan työ- ja virkaehtosopimuksen (OVTES) piiriin kuuluviksi, jolloin poistuma tapahtuu vähitellen eläköitymisen tai muuhun tehtävään siirtymisen kautta. Nyt tähän kuitenkin ollaan valmistelemaan muutosta ja samalla toimimassa KH:n tekemän päätöksen vastaisesti.

Suunniteltu muutos rikkoo hallintolain luottamuksensuojaperiaatta, jonka keskeinen sisältö on, että yksilön tulee voida luottaa viranomaisten toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä viranomaisten tekemien hallintopäätösten pysyvyyteen. Luottamuksensuojaperiaate rajoittaa yksilölle myönteisten päätösten peruuttamista taannehtivin vaikutuksin ja yleensäkin päätösten peruuttamista yksilölle haitalliseen suuntaan.

Suunniteltu muutos on kyseenalainen myös hallintopäätöksen oikeusvoiman kannalta. Positiivinen oikeusvoimavaikutus edellyttää, että asiassa annettu päätös otetaan tulevissa viranomaismenettelyissä sitovana huomioon. Negatiivinen oikeusvoimavaikutus estää oikeusvoimaisesti ratkaistun asian uudelleen käsittelemisen, jollei erityinen lainsäädännös anna valtuutusta uuteen käsittelyyn. Nyt kumpakin näistä ollaan rikkomassa, mikäli suunniteltu organisaatiomuutos tulee voimaan.

Suunnitellulla muutoksella on laajoja vaikutuksia palvelussuhteen ehtoihin mm. siten, että se edellyttää henkilöstön irtisanomismenettelyjä irtisanomisaikaa noudattaen. Kun organisaatiomuutoksella on henkilöstövaikutuksia, henkilöstön edustajan tulee olla mukana valmistelussa alusta saakka. Tässä valmistelussa henkilöstön edustaja otettiin mukaan vasta henkilöstöjärjestöjen sitä pyydettyä. Perusteluita suunniteltuun muutokseen ei ole myöskään kerrottu, eikä vaikutusten arviointia selvitetty. Espoon kaupunki on tehnyt henkilöstönsä kanssa sekä työnantajaa että työntekijöitä sitovan henkilöstösopimuksen, joka on voimassa vuoden 2016 loppuun. Siinä on muun muassa sovittu siitä, että Espoon kaupunki ei työn tuottavuutta ja toiminnan tehostamista tavoitellessaan turvaudu henkilöstön irtisanomiseen taloudellisesti-tuotannollisin perustein, eikä myöskään henkilöstön lomautuksiin. Jos suunniteltu organisaatiomuutos toteutetaan, tarkoittaa se esiopettajien osalta irtisanomismenettelyä ja näin myös henkilöstösopimuksen rikkomista työnantajan puolelta.

Selvitystä siitä, miten muutos vaikuttaisi rehtoreiden työnkuvaan, ei ole tehty. Rehtorit eivät enää jatkossa olisi esiopettajien esimiehiä. Tämä aiheuttaa ratkaisemattomia ongelmia mm. erilaisiin vastuukysymyksiin tilojen ja välineiden käytöstä. Rehtoreiden yhteydenpito- ja neuvontatyö lisääntyy samalla, kun palkka perusopetusryhmien vähetessä pienenee. Myös tukipalvelut, kuten koulusihteeripalvelu, pienenevät. Yhdessä toimiessaan esiopetus ja koulu tuottavat synergiaa ja laatua. Nykyisellään esiopettajat osallistuvat saman työaikajärjestelmän mukaisesti opetuksen ja koulun muun toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Muutos käytännössä lopettaisi tämän yhteistoiminnan ja erottaisi esiopettajat nykyisestä työyhteisöstään. Jatkossa esioppilaat eivät olisi enää koulun oman erityisopetuksen asiantuntijuuden piirissä. Tällä on mahdollisia haittavaikutuksia mm. oppilaan tuen suunnitteluun varsinkin koulupolun alussa.

Espoon KH:n 2009 tekemän päätöksen kanssa on eletty 7 vuotta, ja meillä on kaupungissa edelleen kaksi toimivaa tapaa tuottaa laadukasta esiopetusta palveluna kuntalaisille. Valmistelun aikaisten esitysten ja keskustelujen myötä ei ole tullut esiin sellaisia painavia perusteita, jotka puoltaisivat suunniteltua muutosta. **EKOAY:n kanta on, että nykyinen toiminta jatkuu entisellään, muutoksen valmistelusta luovutaan ja ammattilaisille annetaan jatkossakin työrauha ja mahdollisuus tehdä erinomaista työtään valmistaessaan espoolaislapset onnistuvalle koulupolulle.**

Heli Haaro
Puheenjohtaja, EKOAY

Matti Kangasniemi
Sihteeri, EKOAY